Table of Contents

PÕHIVARA ÜMBERHINDLUS 3
1. Dokumendi nupud 3
1.1. Päise nupud 3
1.2. Ridade nupud 4
2. Dokumendi väljad 4
2.1. Üld väljad 4
2.2. Ridade väljad 5
2.2.1. Muudetavad väljad 5
2.2.2. Informatiivsed mittemuudetavad väljad 5
3. Peenhäälestus 5
4. Toimimine 6
4.1. Ümberhindlus - Soetusmaksumus meetodil 7
Finantskanne 7
Näide - Allahindlus soetusmaksumusmeetodil 7
4.2. Osaline mahakandmine - Soetusmaksumuse meetod 9
4.3. Allahindlus ja üleshindlus - Õiglane väärtus 10
4.4. Osaline mahakandmine - Õiglane väärtus 12
5. Ümberhindluse korrigeerimine (näited) 13
5.1. Ümberhindlus alla ja üles korrigeerimine 13
5.2. Osalise mahakandmise korrigeerimine allapoole 15
5.2. Osalise mahakandmise korrigeerimine ülespoole 17
6. Videojuhised 19
6.1. Video 1: Põhivara ümberhindluse dokumendi koostamine dokumendi täitja abil 19

PÕHIVARA ÜMBERHINDLUS

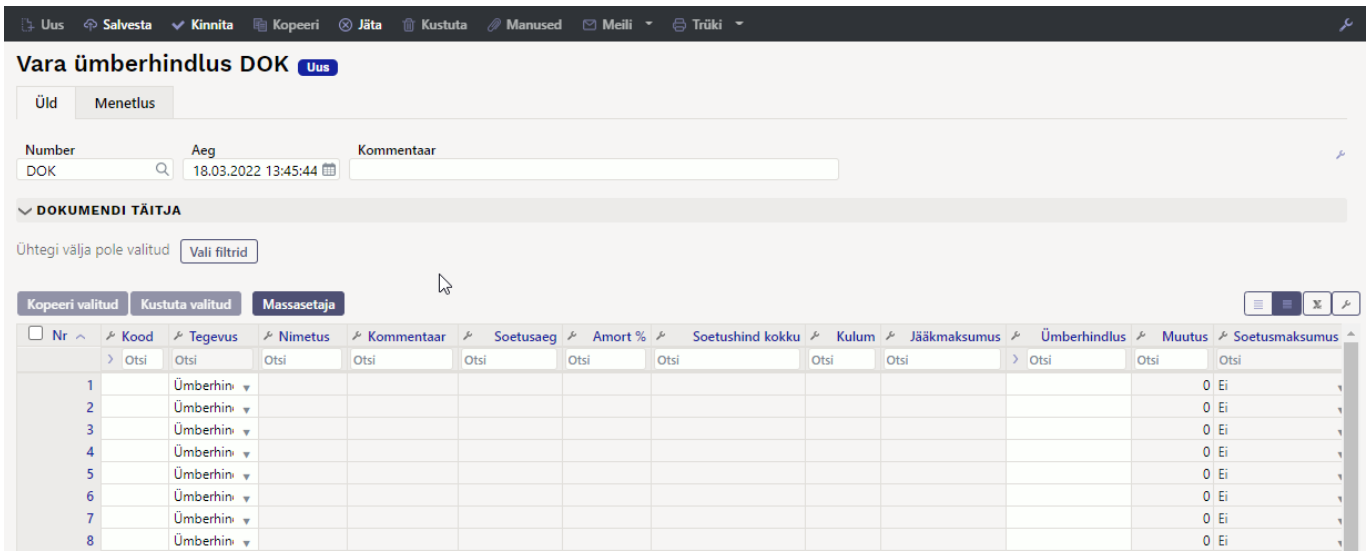
Põhivara ümberhindluse dokumenti **saab kinnitusest avada ainult juhul**, kui põhivaraga pole tehtud hinda muutvaid jätkutegevusi, näiteks amortisatsioon, ümberhindlused või mahakandmised. Kui sellised tegevused on tehtud, tuleb need kõigepealt kustutada, enne kui on võimalik avada ja kustutada põhivara ümberhindluse dokumenti kinnitusest.

Korraga ei tohi kasutada Vara kaarti ja Põhivara ümberhindluse dokumenti, andmed ei liigu õieti ja Directo ei paranda valest kasutamisest tingitud vigasid.

Põhivarade ümberhindluse ja osalise mahakandmise jaoks koostatav dokument.

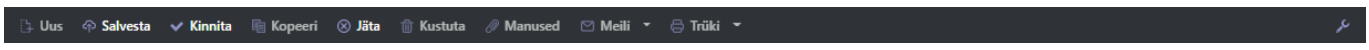
- Vara ümberhindluseks luuakse dokument **Põhivara ümberhindlus**.
- Põhivara ümberhindluse dokumendile kantakse soovitud varad.
- Ühe dokumendi peal saab muuta mitme põhivara väärtust.
- Ümberhindluse ja osalise mahakandmise summad lisatakse põhivara kaardile.
- Dokument menetletakse vastavalt kehtestatud reeglitele https://wiki.directo.ee/et/menetlus
- Põhivara ümberhindlus kinnitatakse.
- Põhivara ümberhindlusest tekib kanne INV_HIND. Info ümberhindluse kohta läheb põhivara kaardile.

Register asub `Raamat → Dokumendid → Põhivara ümberhindlus`.

1. Dokumendi nupud

1.1. Päise nupud

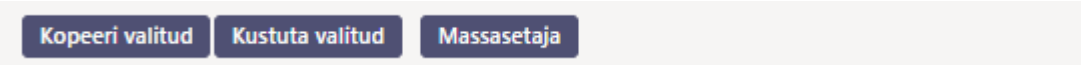

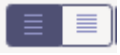
- **Uus** - avab uue täitmata dokumendi.
- **Salvesta** - salvestab dokumendi.
- **Kinnita** - kinnitab dokumendi.
- **Kopeeri** - teeb dokumendist koopia. Dokumendil on kõik kopeeritaval dokumendil olevad varad. Korraga saab olla avatud ainult üks salvestamata mustand. Kui uus dokument salvestada, saab teha järgmise koopia.
- **Jäta** - nupp on aktiivne, kui dokument on mustand olekus ehk dokumendil on tehtud salvestamata muudatusi. Pärast Jäta nupu vajutamist salvestamata muudatused eemaldatakse ja dokument muutub salvestatud olekusse.
- **Kustuta** - kustutab dokumendi. Küsib eelnevalt, kas olete kindel, et soovite kustutada.
- **Manused** - võimaldab dokumendiga siduda faile.
- **Meili** - võimaldab saata dokumenti meili teel.
- **Trüki** - trükib dokumendi.

1.2. Ridade nupud

-

- saab välja tuua erinevaid vara välju, mida täites saab korraga asetada antud tingimustele vastavad varad. Filtrite kasutamisel tuleb arvestada, et otsitakse täpset vastavust. Kui lisada filter “Nimi”, kirjutada sinna sõiduauto ja vajutada nupule “Täida dokument, siis lisatakse dokumendile kõik varad, mille nimetus sisaldab sõna sõiduauto (Näiteks sõiduauto, sõiduauto1, kollane sõiduauto jne).
-

- käivitab asetamise eelvalitud tingimuste alusel esimeselt tühjalt realt. Nupu käivitumise tingimuseks on, et oleks vähemalt üks asetamise filter täidetud.
-

- **Kopeeri valitud** - kopeerib valitud read kopipuhvrisse. Ridade valimiseks tuleb vajutada rea numbril. Nupp ei ole aktiivne, kui ühtegi rida valitud ei ole. Kopeeritud read saab kleepida rea kontektsimenüü alt (avaneb rea numbri peal parema hiirekliki tegemisel) „kleebi read“ valikuga.
- **Kustuta valitud** - kustutab valitud read. Ridade valimiseks tuleb vajutada rea numbril. Nupp ei ole aktiivne, kui ühtegi rida valitud ei ole.
- **Massasetaja** - võimaldab tabeli (enamasti excel) alusel read täita/asetada. Massasetaja nupu all olevas ABI-s on kirjas, millises järjekorras peavad tulbad olema.
- - ridade kõrguse mõjutamiseks.
- - tabeli või valitud ridade eksportimiseks.
- - võimalik valida, milliseid tulpasid ridadel näidatakse ja milliseid mitte.

2. Dokumendi väljad

2.1. Üld väljad

- **Number** – dokumendi number
- **Aeg** - dokumendi mõju ja moodustuva kande aeg
- **Kommentaar** - tekstiväli, asetub finantskandele
- **DOKUMENDI TÄITJA** - dokumendi täitja väljad on vabalt valitavad, dokumendi tüübi ja

kasutajapõhised. Salvestada saab erinevaid väljade kombinatsioone ning neid välja tuua. Dokumendi asetaja võimaldab korraga asetada palju põhivarasid nt. osakond ADMIN kõik põhivarad või kasutaja MALLE kõik põhivarad. Asetatakse ainult täpne vaste !

2.2. Ridade väljad

Dokumendi ridadele asetatakse põhivarade koodid, mille väärtust muudetakse. Väljade asetus on muudetav. Andmetulpi saab juurde panna, ära võtta ning järjekorda muuta.

2.2.1. Muudetavad väljad

- **Tegevus** - valik „Ümberhindlus alla“, „Ümberhindlus üles“, “Osaline mahakandmine”.
- **Kood** - Valik vara tabelist. Asetub kood.
- **Ümberhindlus** - numbriväli, kuhu saab kirjutada ümberhindluse korral uue vara väärtuse ning osalise mahakandmise korral allesjääva osa soetusmaksumuse.

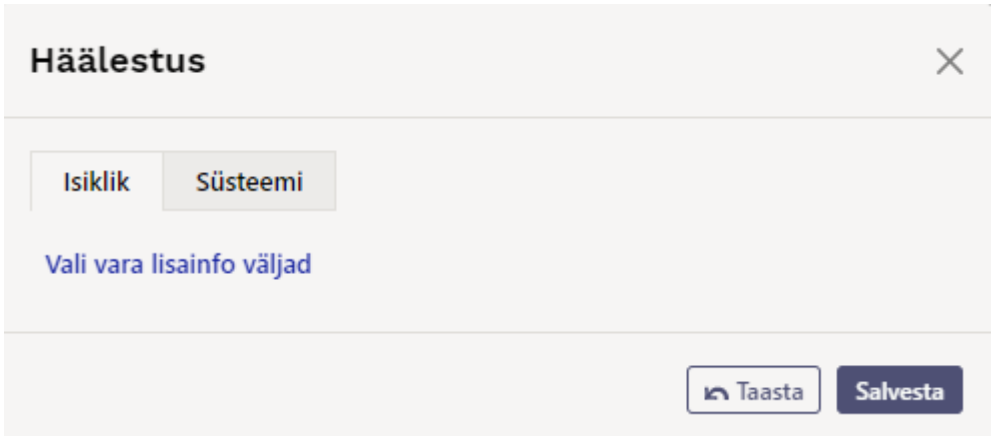
2.2.2. Informatiivsed mittemuudetavad väljad

- **Nimi** - Vara nimi
- **Kommentaar** - Vara kommentaar
- **Soetusaeg** - Vara soetusaeg
- **Amordi %** - Vara amortisatsiooni %
- **Soetusmaksumus** - Vara soetusmaksumus
- **Kulum** - Vara kulum
- **Jääkmaksumus** - Vara jääkmaksumus dokumendi loomise hetkel
- **Muutus** - Ümberhindlus üles ja alla - arvutus : Ümberhinnatud väärtus lahter miinus Jääkmaksumus Osaline mahakandmine - arvutus : (Ümberhinnatud väärtus / Soetusmaksumus)*100% - 100%
- **Soetusmaksumus** - Näidatakse **Jah** kui vara kaardil ei ole linnuke „õiglases väärtuses“ täidetud
- **Õiglane väärtus** - Näidatakse **Jah** kui vara kaardil on linnuke „õiglases väärtuses“ täidetud

Vastavalt soetusmaksumuse meetodit või õiglase väärtuse meetodit kasutades asetuvad alla- ja üleshindluse summad põhivara kaardile erinevalt.

3. Peenhäälestus

Päise paremal servas nupule vajutamine avab peenhäälestuse seadistused.

- **Vali vara lisainfo väljad** - võimaldab dokumendi ridade tulpadele lisada vara infovälju.

4. Toimimine

1. Dokument **algatatakse** põhivara kaardilt, vara inventuuri dokumendilt või registrist Põhivara ümberhindlus:

- Põhivara kaardilt luues täituvad vara andmed automaatselt;
- Inventuuri dokumendilt luues täituvad inventuuri dokumendi pealt valitud varade andmed automaatselt;
- Registrist luues tekib tühi dokument.

2. Dokumendile **tekivad read**:

- Nupu Aseta abil. Et nupp toimiks, peab olema mõni selle filtritest täidetud;
- Manuaalselt, registrist valides. Valikule/asetajale rakenduvad päise nupu Aseta filtrid;
- Andmed tekivad esimesele vabale reale, eelnevaid andmeid ei kustutata üle.

3. Ümberhindlust **ei saa teha ettepoole viimast tehingut v.a. auto erisoodustusmaks**. Minevikku saab teha kui ei ole ühtegi hilisemat dokumenti (muutus, ümberhindlus) tehtud ega amortisatsiooni arvutatud. Auto erisoodustusmaksu võib olla arvutatud.

4. Dokumendile saab asetada **ainult maha kandmata** (eksisteerivat) vara;

5. Dokument on menetletav;

6. **Kinnitamisel:**

- Dokumendi aeg peab olema hilisem, kui ridadel olevate varade viimane muutmise aeg (v.a. auto erisoodustusmaksu kanne);

7. **Kinnitamise tulemusena:**

- Dokument lukustub;
- Luuakse amortisatsioonikanne kuni aeg kuupäevani (kui valitud). Info põhivara kaardile;
- Luuakse ümberhindlus ja põhivaradele finantskanne.

4.1. Ümberhindlus - Soetusmaksumus meetodil

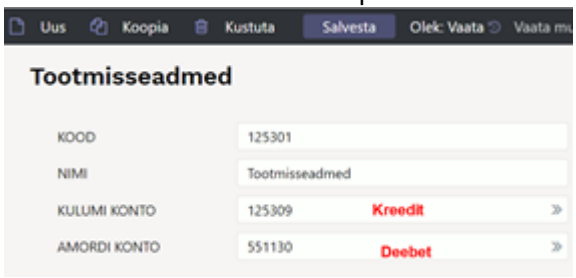
Kui põhivara arvestuse puhul kasutatakse soetusmaksumusmeetodit, siis allahindlusel suureneb kulu ja soetusmaksumus jääb samaks.

Põhivara kaardil ümberhindluse „Muutus“ summa lisatakse

- Lahtris Kulum miinus „Muutus“
- Lahtris Hetkehind pluss „Muutus“
- Põhivara hinnatakse alla selle kaetavale väärtusele juhul, kui vara kaetav väärtus on väiksem tema bilansilisest jääkmaksumusest.
- Varade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna.
- Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta kasumiaruandes põhivara allahindluse kahjumi vähendamisena.

Finantskanne

Finantskanne koostatakse põhivara kaardil oleva klassi kontode järgi.

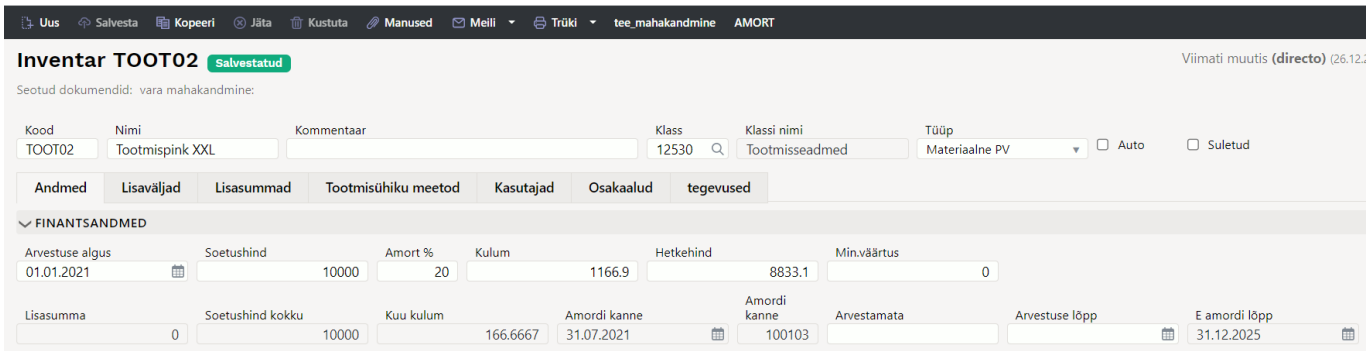

- **Kande tüüp** – INV_HIND
- **Number** – kande number
- **Kuupäev** - Aeg
- **Selgitus** - Kommentaar
- **D – Amordi konto** – 551130 (Miinus Muutus) 5833,10
- **K – Kulumi konto** – 125309 (Miinus Muutus) 5833,10

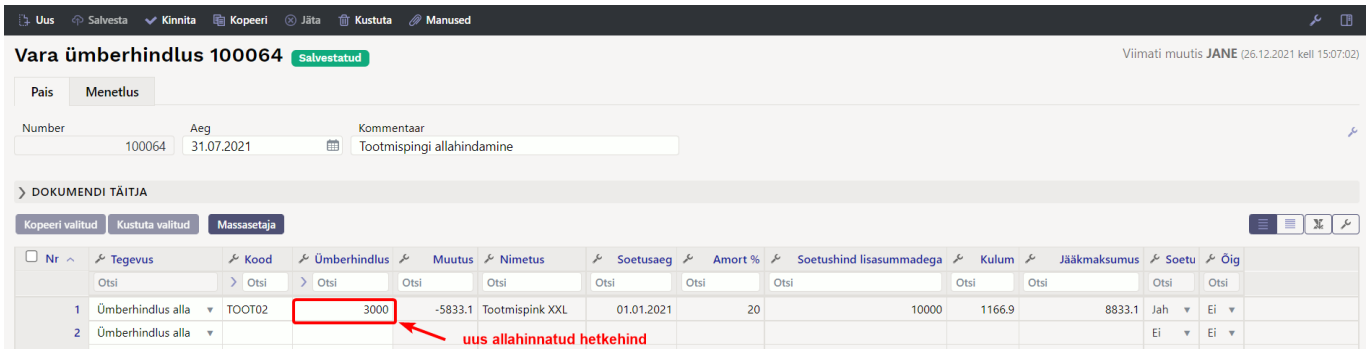
Lisanduvad objektid, projekt, klient, hankija – nii nagu amortisatsioonikandel. Kui on kasutusel osakaal lisandub kehtiv amortisatsiooni jagamine osakaalude järgi.

Näide - Allahindlus soetusmaksumusmeetodil

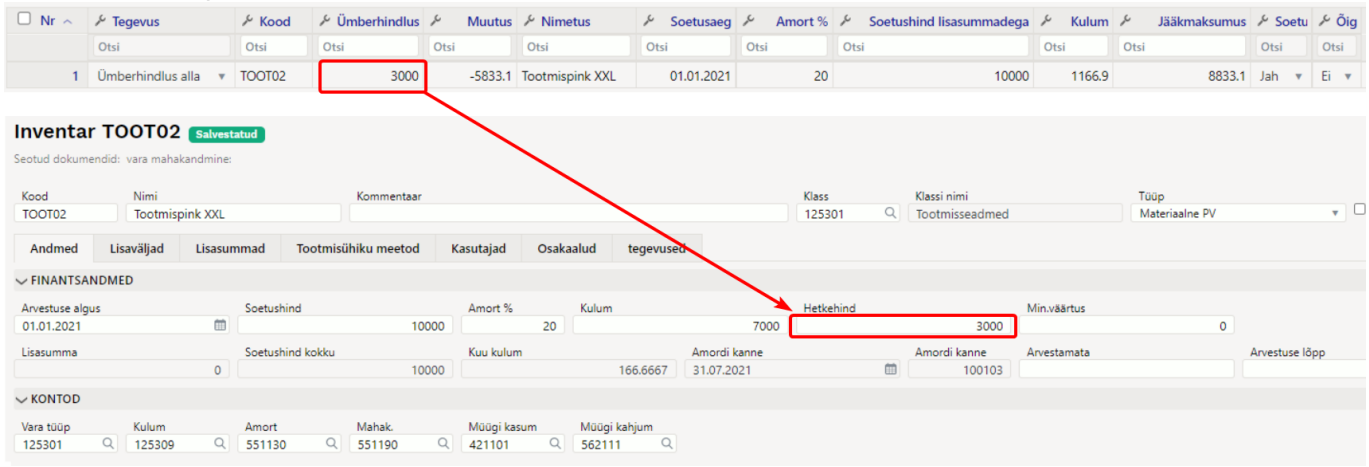
Põhivara enne ümberhindlust:

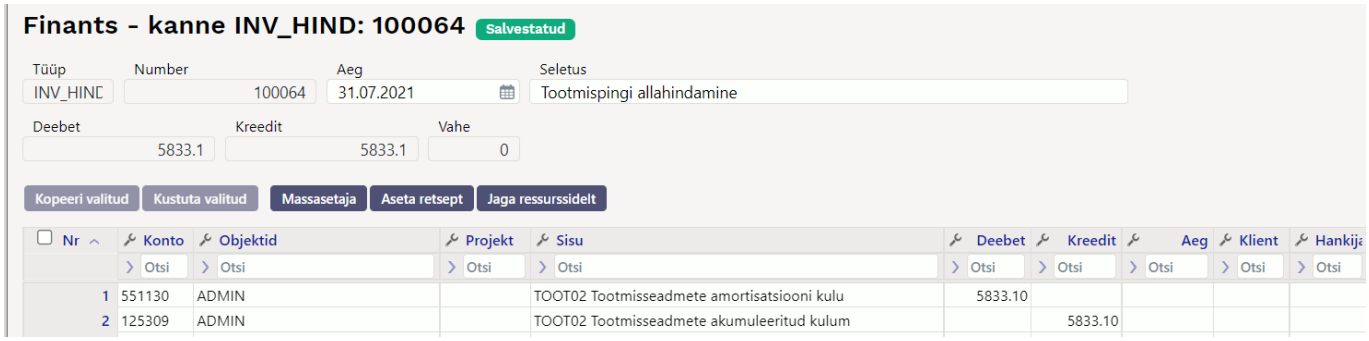
Ümberhindlus:

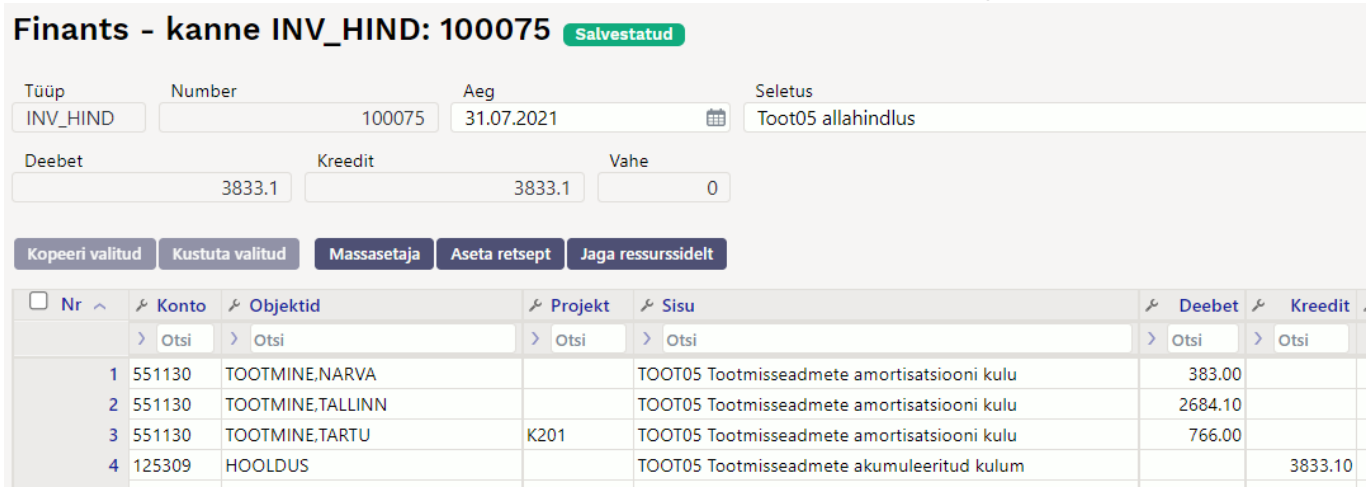
Põhivara kaart peale allahindlust:

Finantskanne allahinduse korral :

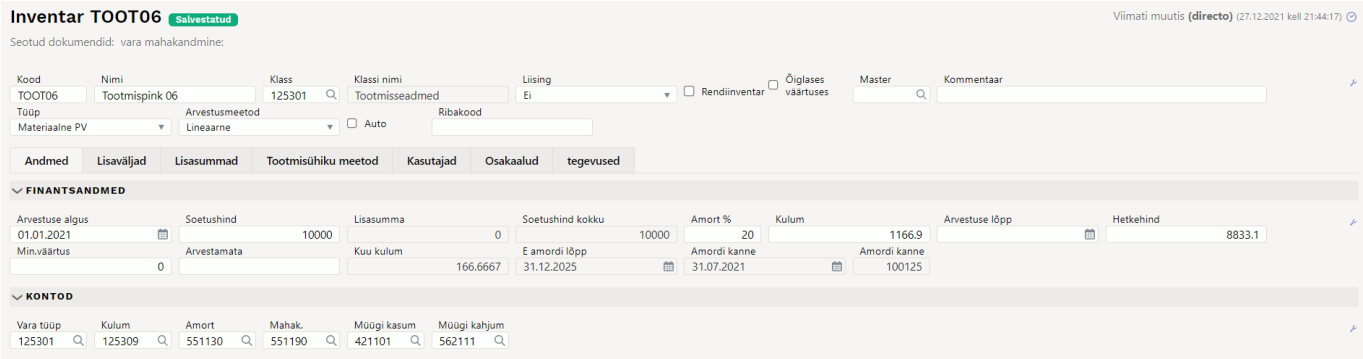

Finantskanne allahindluse korral koos amortisatsiooni osakaalu arvestusega:

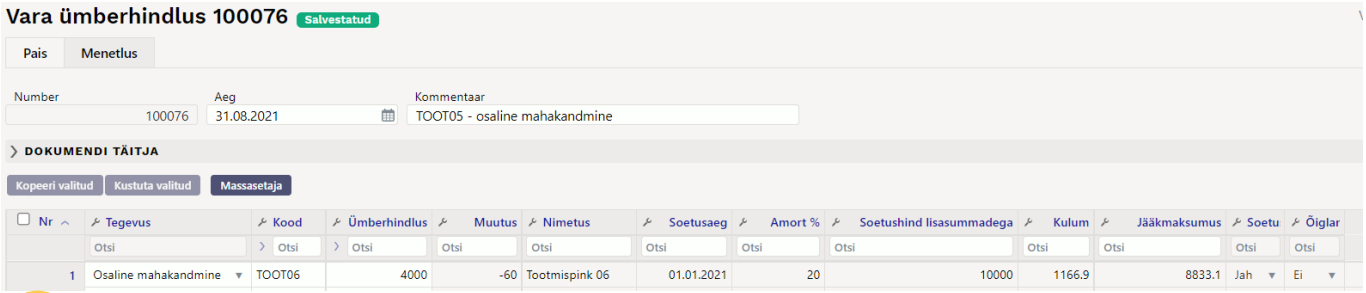
4.2. Osaline mahakandmine - Soetusmaksumuse meetod

Põhivara kaart enne osalist mahakandmist:

Valida tegevus “Osaline mahakandmine” ning ümberhinnatud väärtuse lahtrisse kirjutada soetusmaksumuse selle osa maksumus, mis jääb alles.

Näiteks 10,000 eurosest seadmest kantakse maha 6,000 eurot, siis ümberhinnatud soetusmaksumuseks on 4,000 eurot.

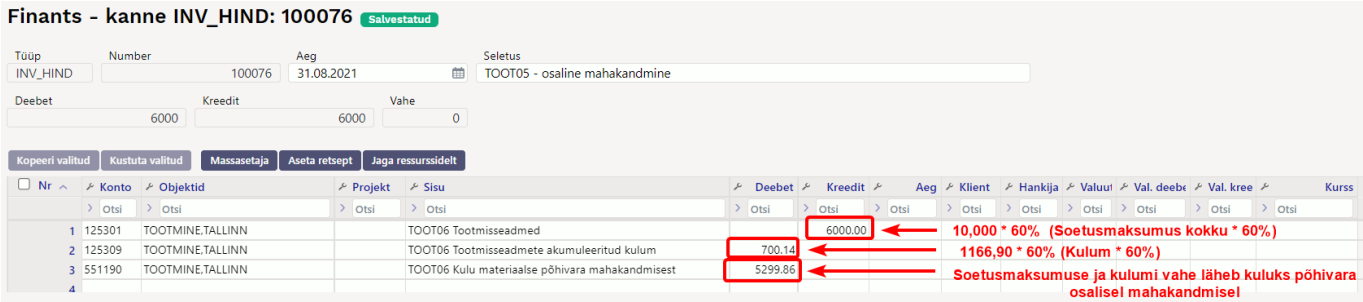

Muutus lahtrisse tuleb erinev arvutus võrreldes üles ja allahindlusega.

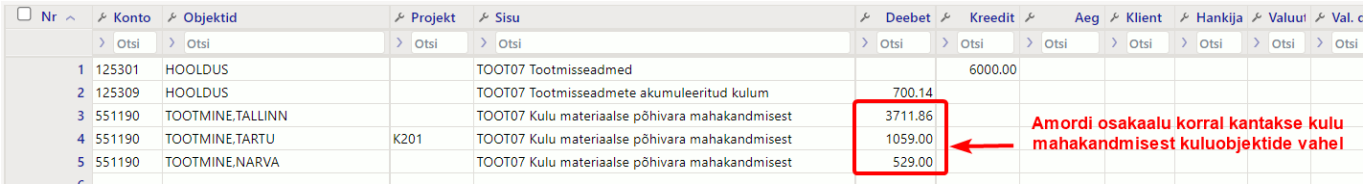
```
* Muutus lahtrisse tekib allahinduse protsent
* Allahindluse % arvutus (Ümberhindlus / Soetusmaksumus kokku)*100% - 100%
* Finantskanne tekib nagu mahakandmise kanne korrutatud läbi Muutuse %.
```

Näites arvutus 4000/10000*100%-100%=-60%

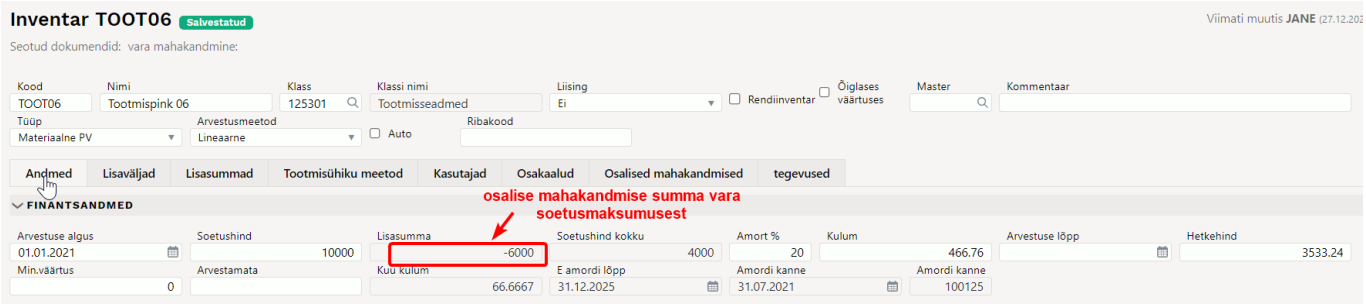
Osalise mahakandmise finantskanne

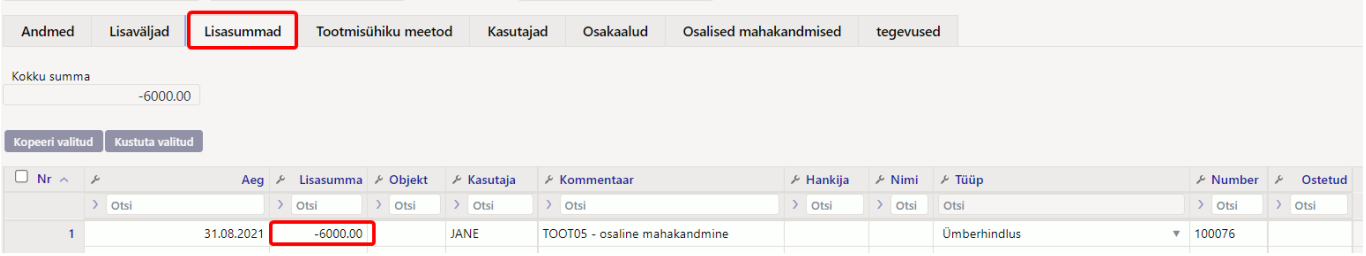
Osalise mahakandmise finantskanne amordi osakaaluga

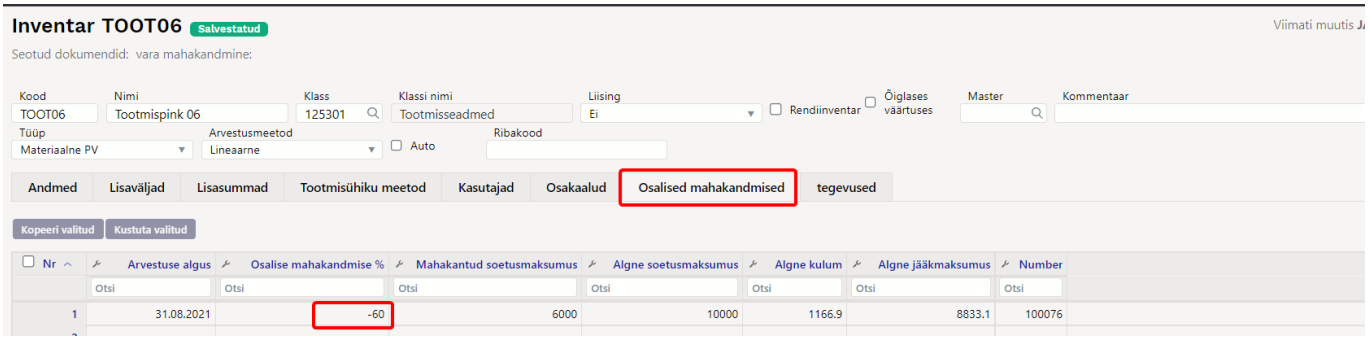
Põhivara kaart peale osalist mahakandmist

- Mahakantud soetusmaksumus lisatakse põhivara kaardil Lisasummad divile

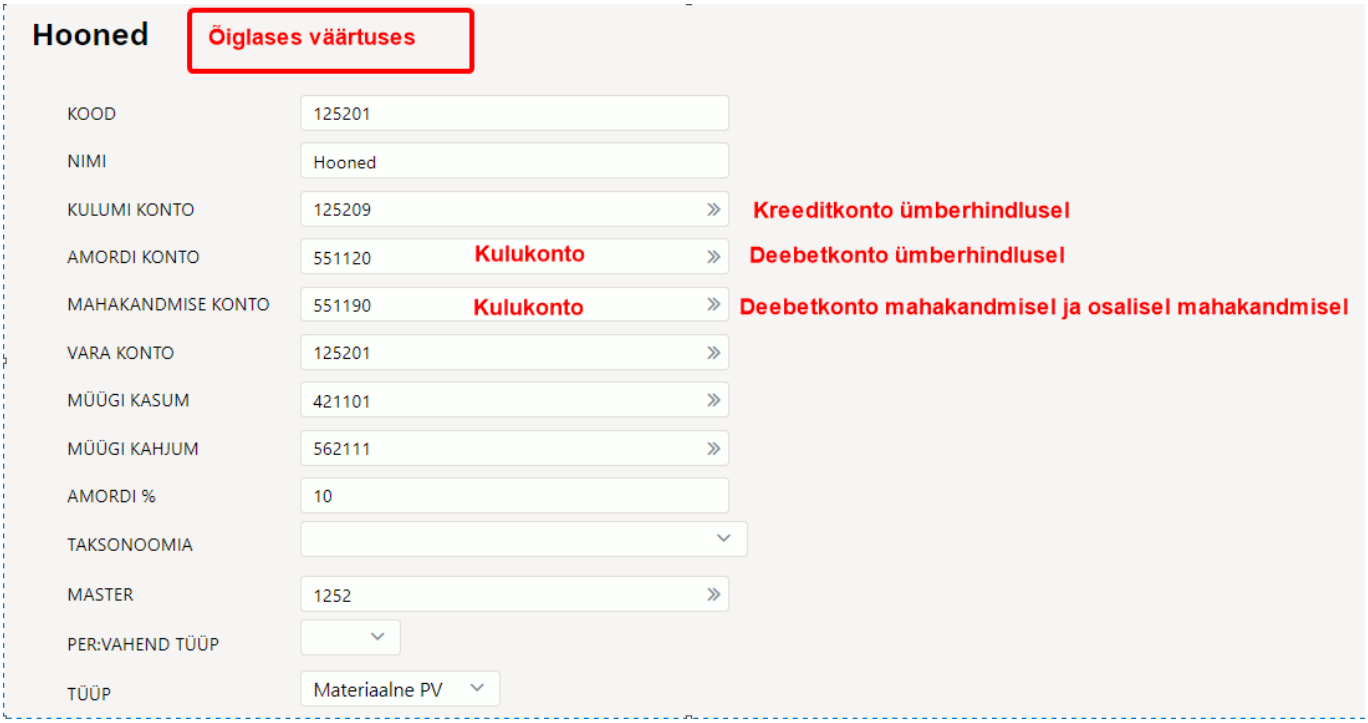

- Kulumist lahutatakse mahakantud kulum
- Arvutatakse üle hetkehind ehk uus soetusmaksumus miinus uus kulum
- Arvutatakse uus kuu kulum
- Tekib “Osalise mahakandmise” andmete div.

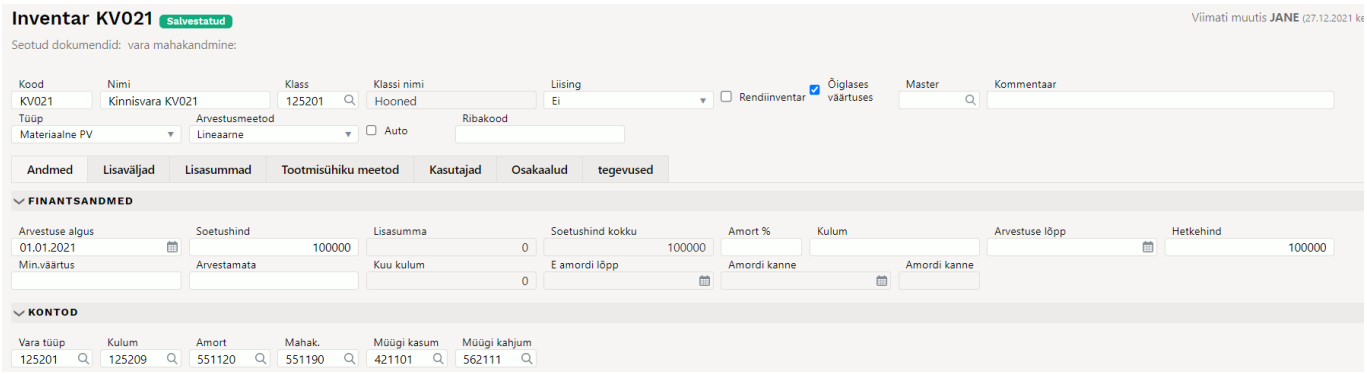

4.3. Allahindlus ja üleshindlus - Õiglane väärtus

Vara klassi kontod

Kinnisvara kaart enne ümberhindlust

Ümberhindluse dokument

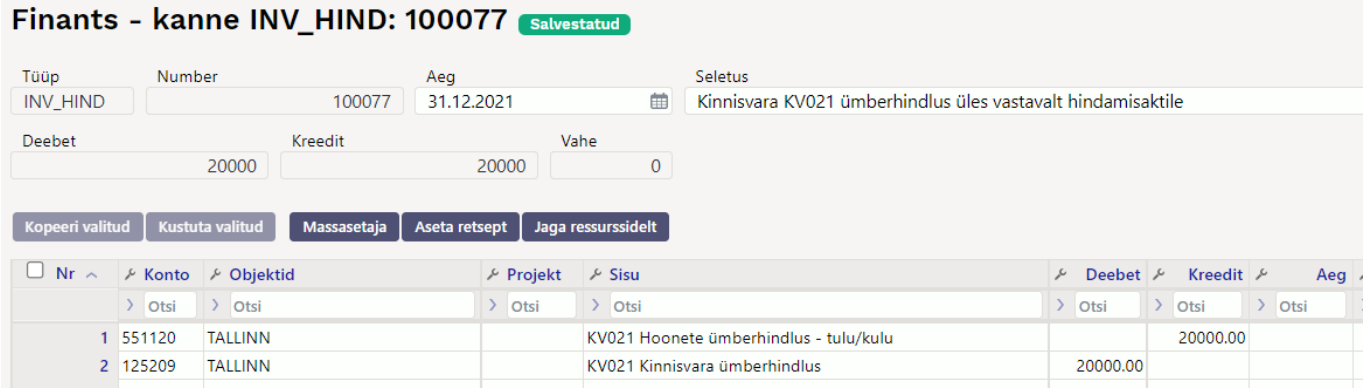

Finantskanne tekib põhivara kaardil oleva klassi kontode järgi. Kanne tuleb alati. Objektid, projektid, klient – lisandub amordi järgi. Lisandub kehtiv amordi jagamine osakaalude järgi.

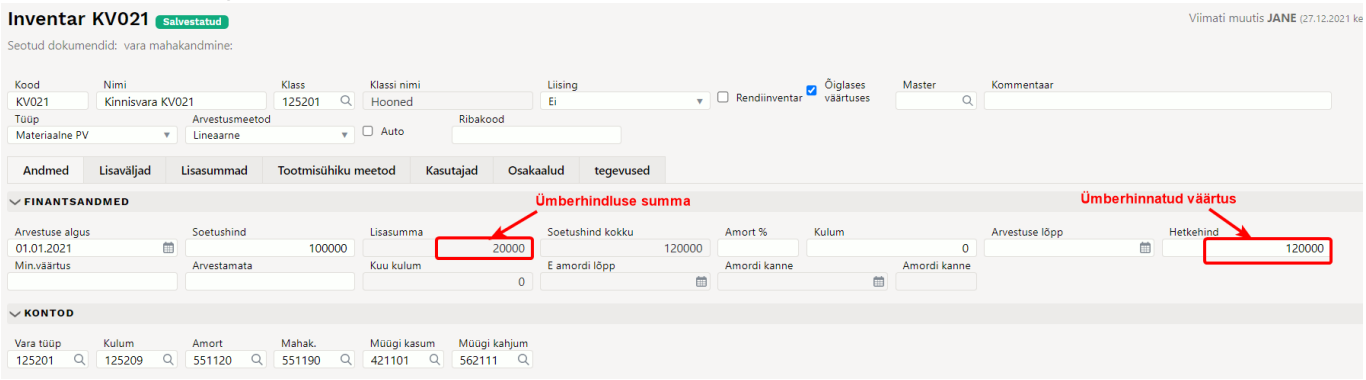
- **Kande tüüp** – INV_HIND
- **Number** – kande number
- **Kuupäev** - Aeg
- **Selgitus** - Kommentaar
- **D – Amordi konto** – 551120 (Miinus Muutus) 20000,00
- **K – Kulumi konto** – 125209 (Miinus Muutus) 20000,00

(lisanduvad objektid, projekt, klient, hankija – nii nagu amordikandel)

Finantskanne

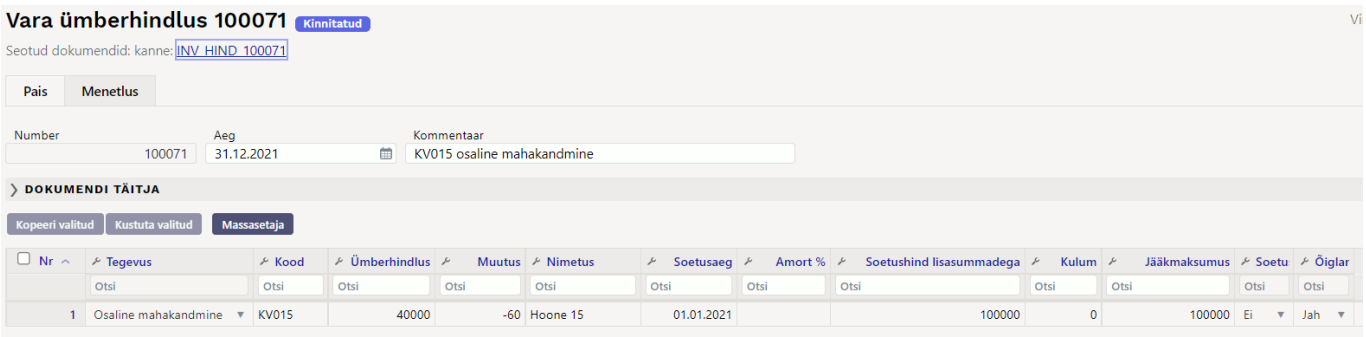
Kinnisvara kaart peale ümberhindlust

Hinnamuutus kajastub Lisaandmed divis

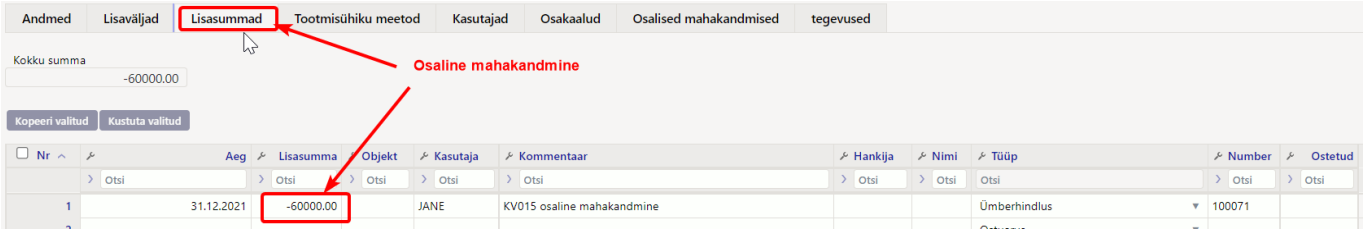

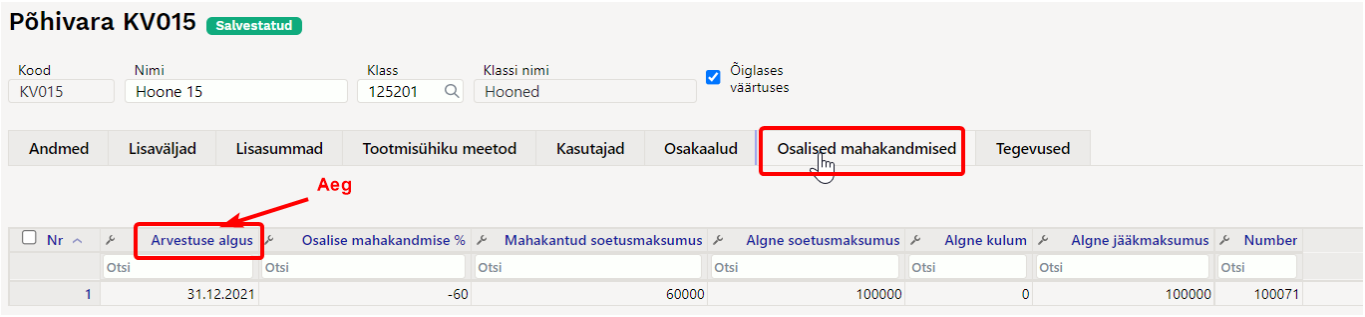
4.4. Osaline mahakandmine - Õiglane väärtus

Põhivara kaart

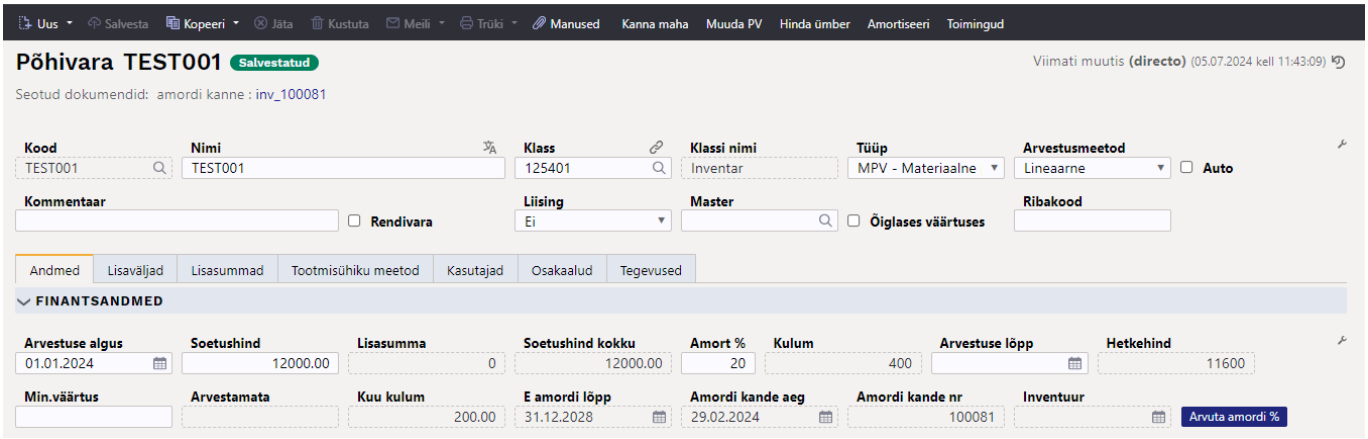
5. Ümberhindluse korrigeerimine (näited)

Kuna ümberhindluse dokumenti **ei saa kinnitusest avada**, siis kui on vaja ümberhindlust korrigeerida, siis tuleb teha sama kuupäevaga uus ümberhindluse dokument, millega korrigeeritakse vale tehing. On ka võimalik teha kaks ümberhindluse dokumenti, üks see, millega taastatakse eelnev seis ja teine, millega tehakse uus korrektne tehing.

5.1. Ümberhindlus alla ja üles korrigeerimine

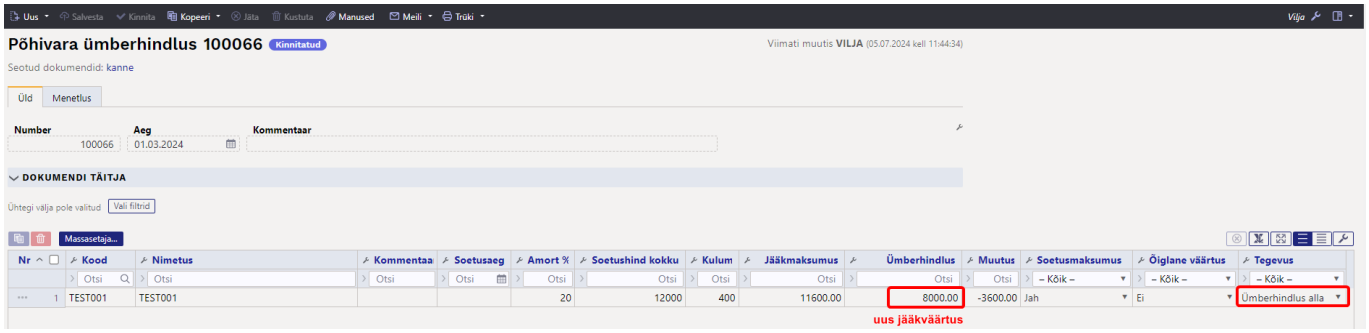
Põhivara soetusmaksumus on 12,000 eurot, akumuleeritud kulum 400.00 eurot ja jääkväärtus 11,600.00 eurot.

Põhivara kaart enne allahindlust:

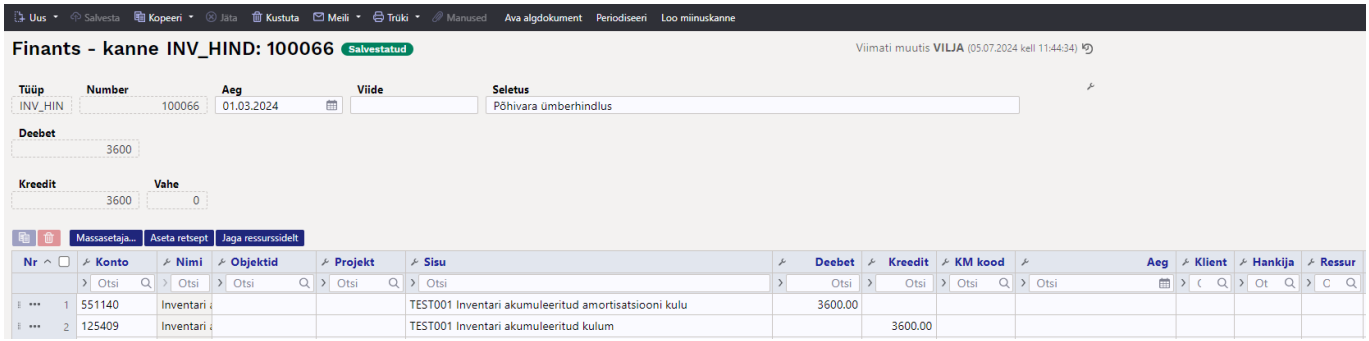

01.03.2024 peab põhivara jääkväärtuse alla hindama 8,000.00 euroni.

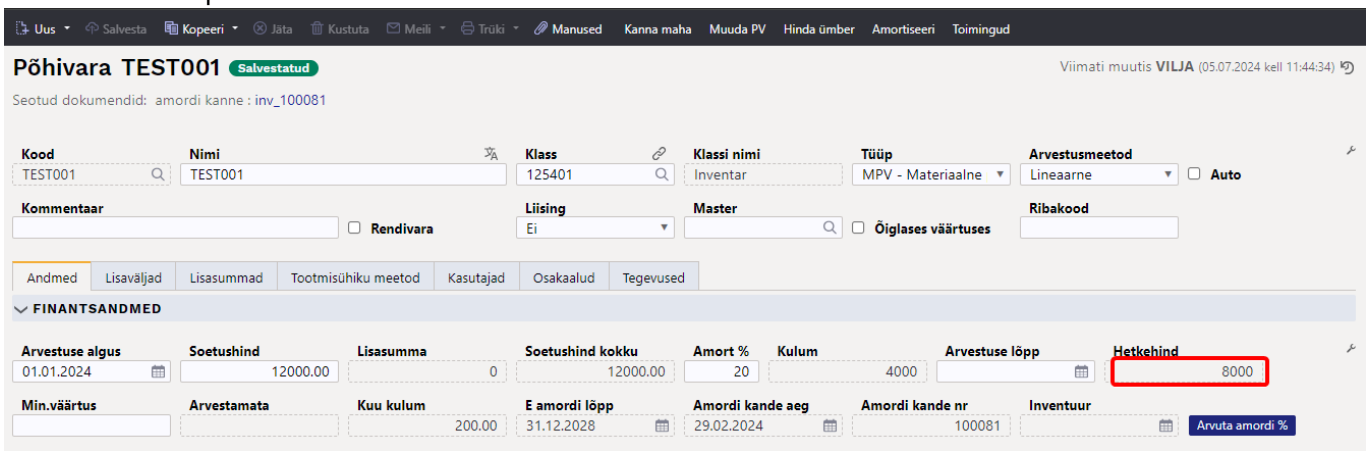
- Koosta uus ümberhindluse dokument
- Tegevuseks tuleb automaatselt “Ümberhindlus alla”, mis on ka antud juhul õige tegevus.
- Sisesta väljale “Ümberhindlus” 8,000.00 (uus jääkväärtus)
- Salvesta ja kinnita.

Ümberhindluse kanne:

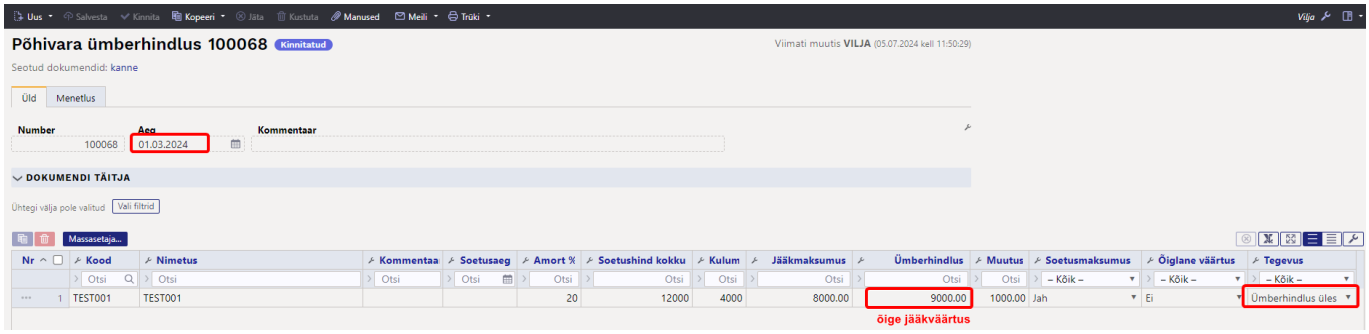

Põhivara kaart peale allahindlust:

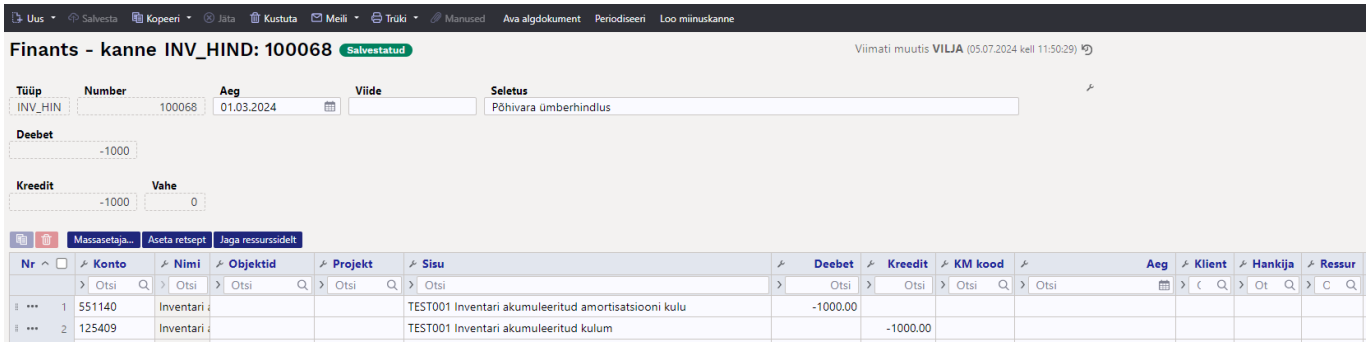

Selgus aga, et põhivara jääkväärtuse oleks pidanud alla hindama hoopis 9,000.00 euroni.

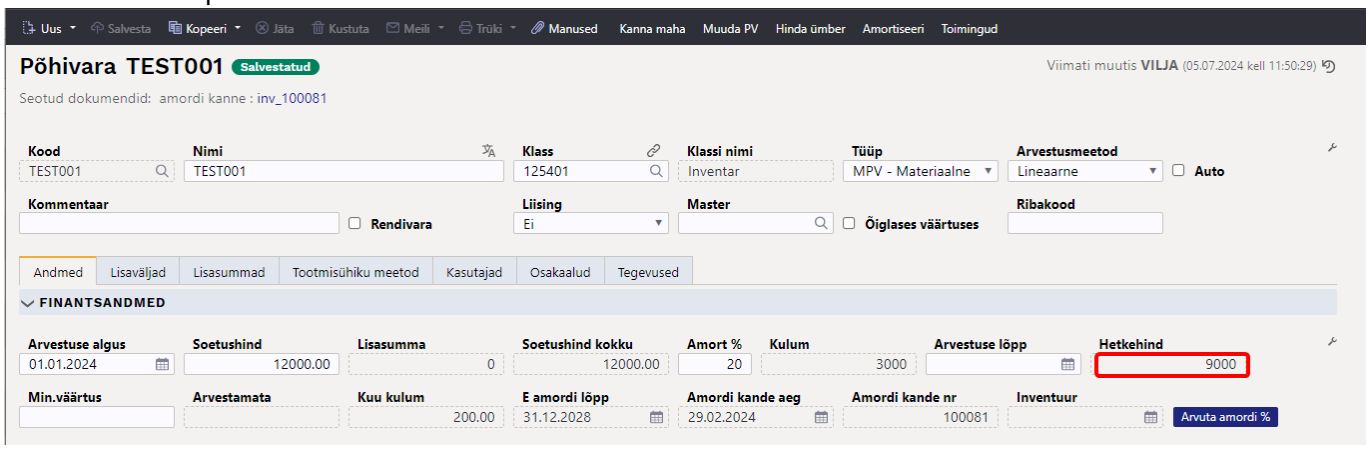
- Koosta uus ümberhindluse dokument sama kuupäevaga, mis eelmine ehk 01.03.2024
- Tegevuseks tuleb automaatselt “Ümberhindlus alla”
- Sisesta väljale “Ümberhindlus” 9,000.00 ja salvesta, seejärel muutub tegevus automaatselt “Ümberhindlus üles”, sest tegemist on ülespoole hindamisega.
- Kinnita dokument.

Ümberhindluse kanne:

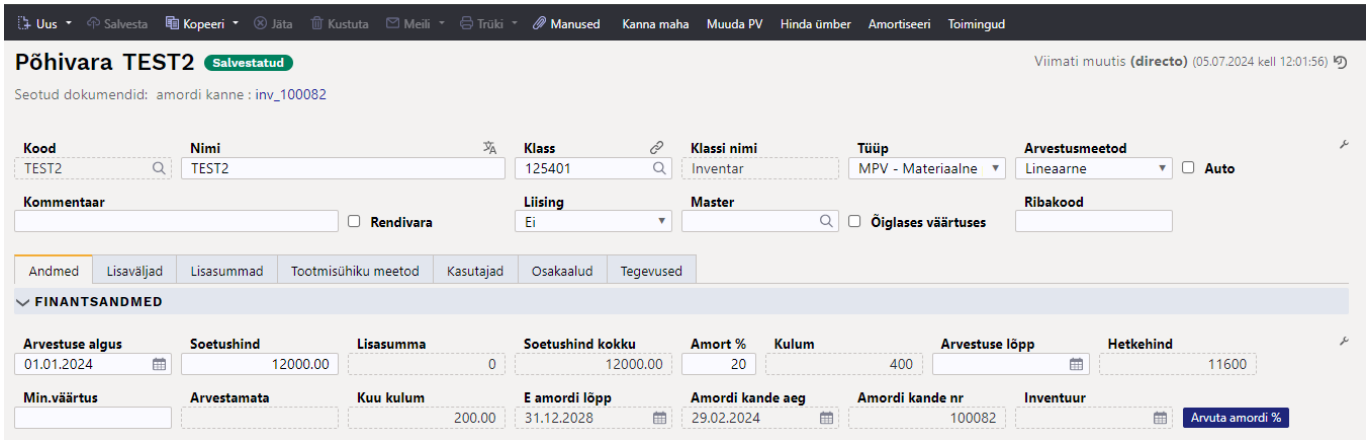
Põhivara kaart peale allahindlust:

5.2. Osalise mahakandmise korrigeerimine allapoole

Põhivara soetusmaksumus on 12,000.00 eurot, akumuleeritud kulum 400.00 eurot ja jääkväärtus 11,600.00 eurot.

Põhivara kaart enne osalist mahakandmist:

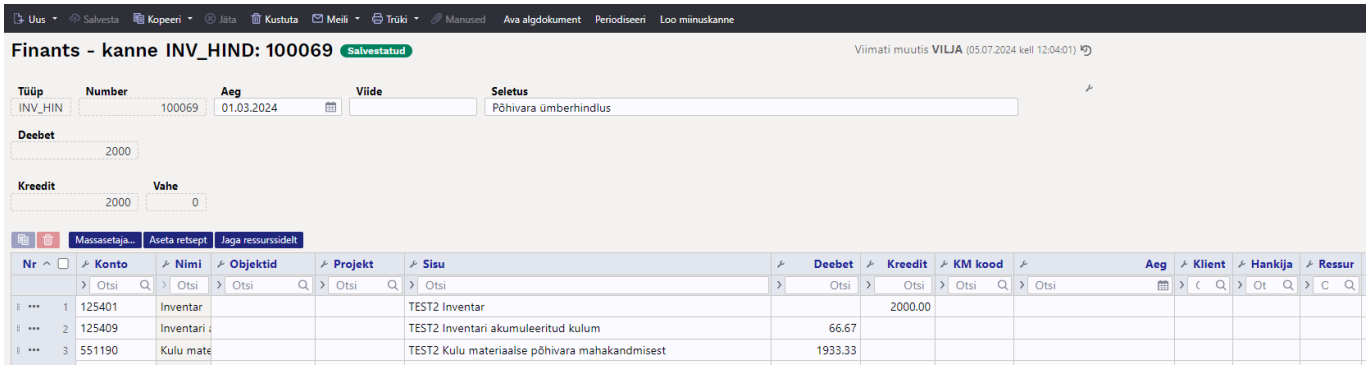

01.03.2024 tuleb põhivarale teha osaline mahakandmine. 12,000.00 eurosest soetusmaksumusest kantakse maha 2,000.00 eurot ning ümberhinnatud soetusmaksumuseks saab 10,000.00 eurot.

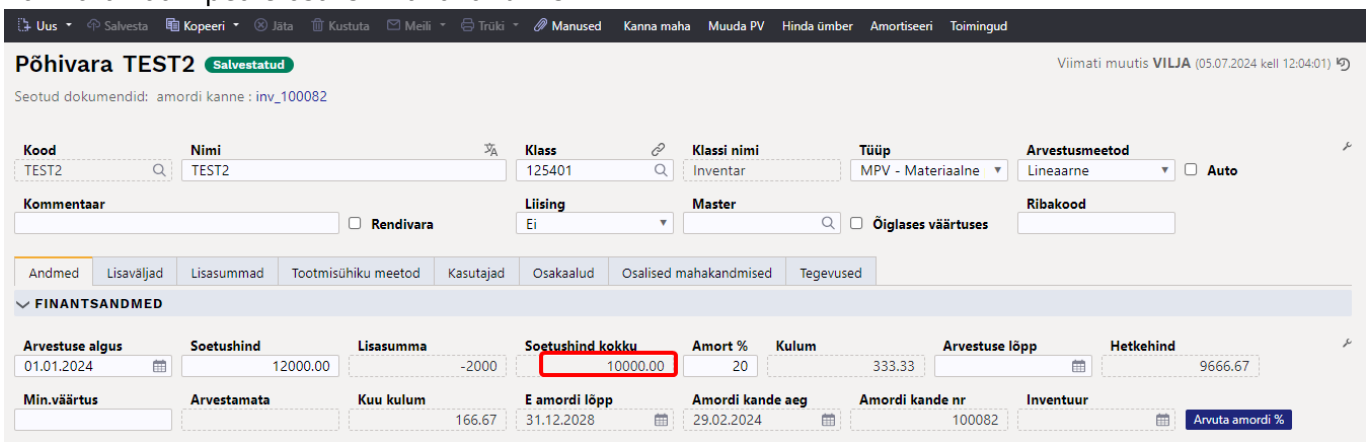
- Loo uus ümberhindluse dokument
- Tegevuseks vali “Osaline mahakandmine” ning väljale “Ümberhindlus” kirjuta 10,000.00.
- Salvesta, kinnita.

Ümberhindluse kanne:

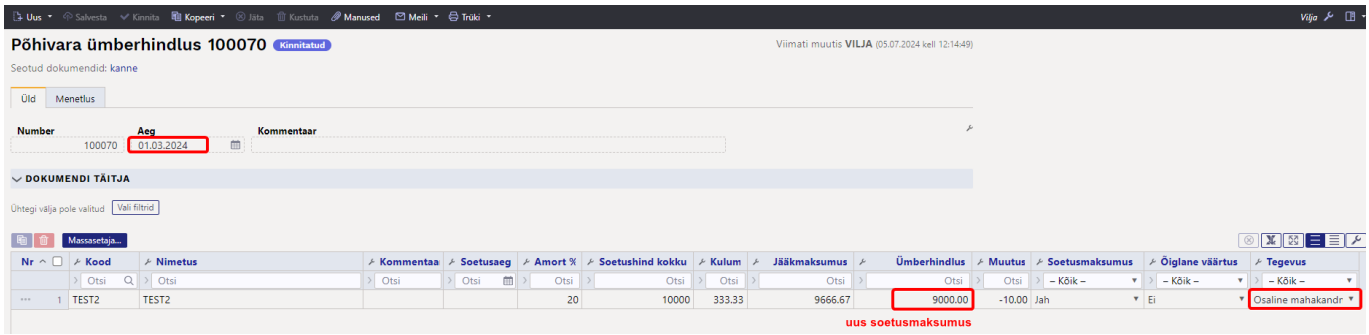

Põhivara kaart peale osalist mahakandmist:

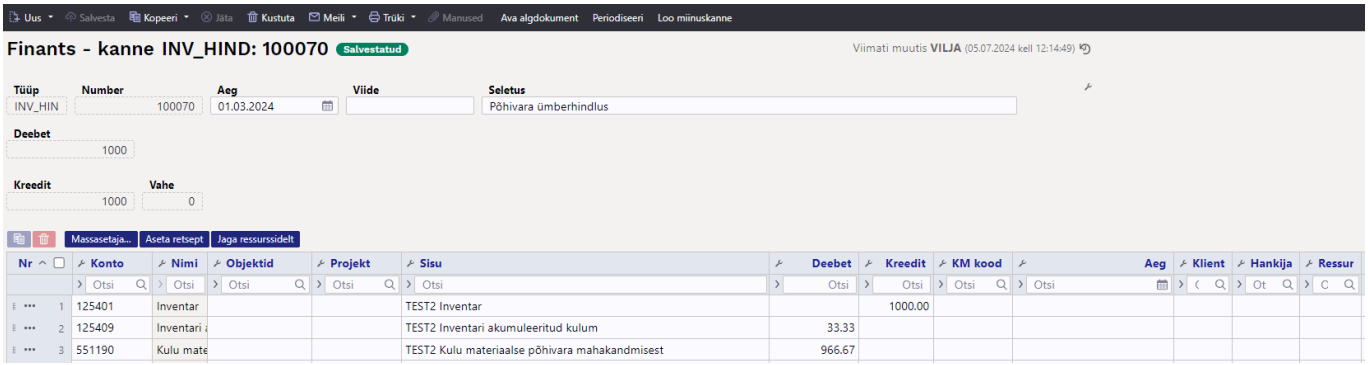

Selgub aga, et kogemata on tehtud viga ja tegelikult peab alles jääma hoopis 9,000.00 euro väärtuses soetusmaksumus.

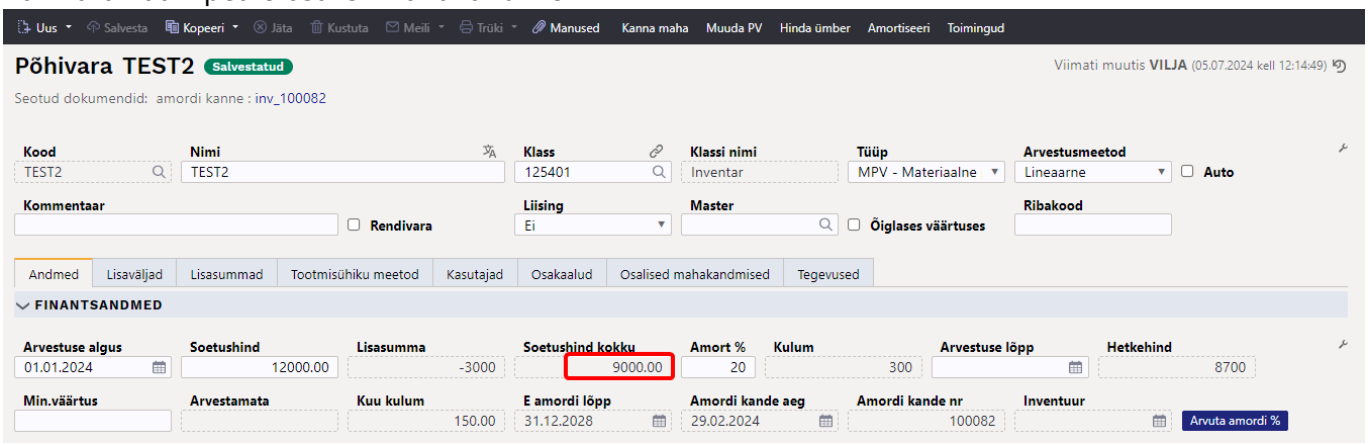
- Koosta uus Ümberhindluse dokument sama kuupäevaga, mis eelmine ehk 01.03.2024
- Tegevuseks vali “Osaline mahakandmine”
- Pane väljale “Ümberhindlus” 9,000.00
- Salvesta, kinnita.

Ümberhindluse kanne:

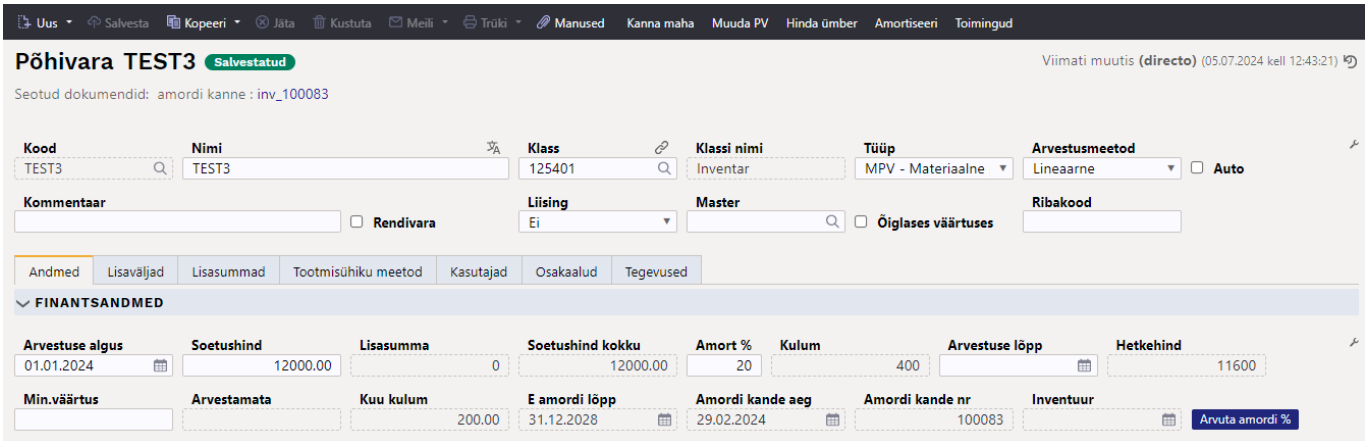
Põhivara kaart peale osalist mahakandmist:

5.2. Osalise mahakandmise korrigeerimine ülespoole

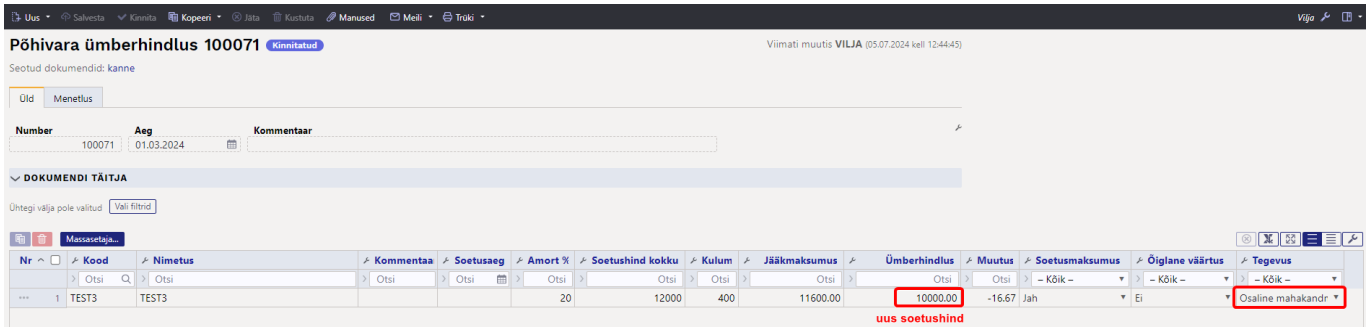
Põhivara soetusmaksumus on 12,000.00 eurot, akumuleeritud kulum 400.00 eurot ja jääkväärtus 11,600.00 eurot.

Põhivara kaart enne osalist mahakandmist:

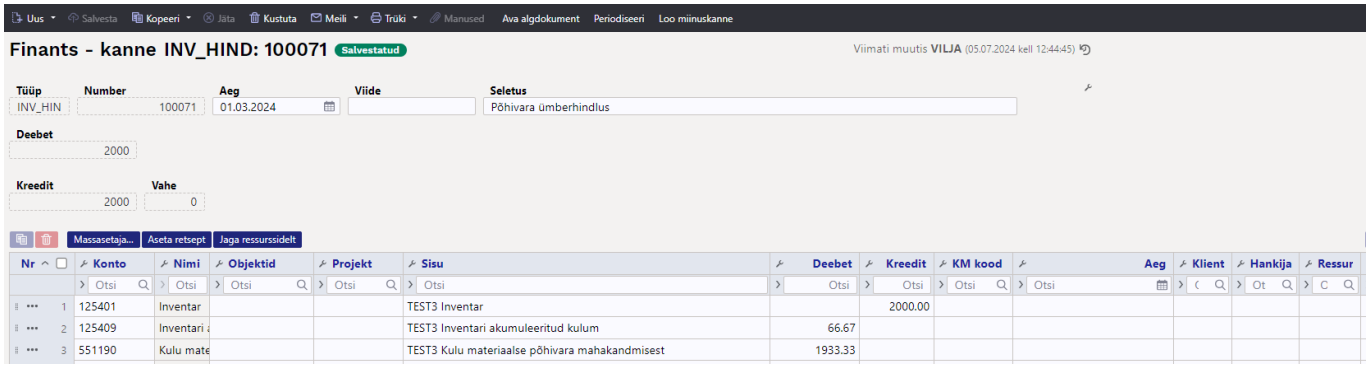

01.03.2024 tuleb põhivarale teha osaline mahakandmine. 12,000.00 eurosest soetusmaksumusest kantakse maha 2,000.00 eurot ning ümberhinnatud soetusmaksumuseks saab 10,000.00 eurot.

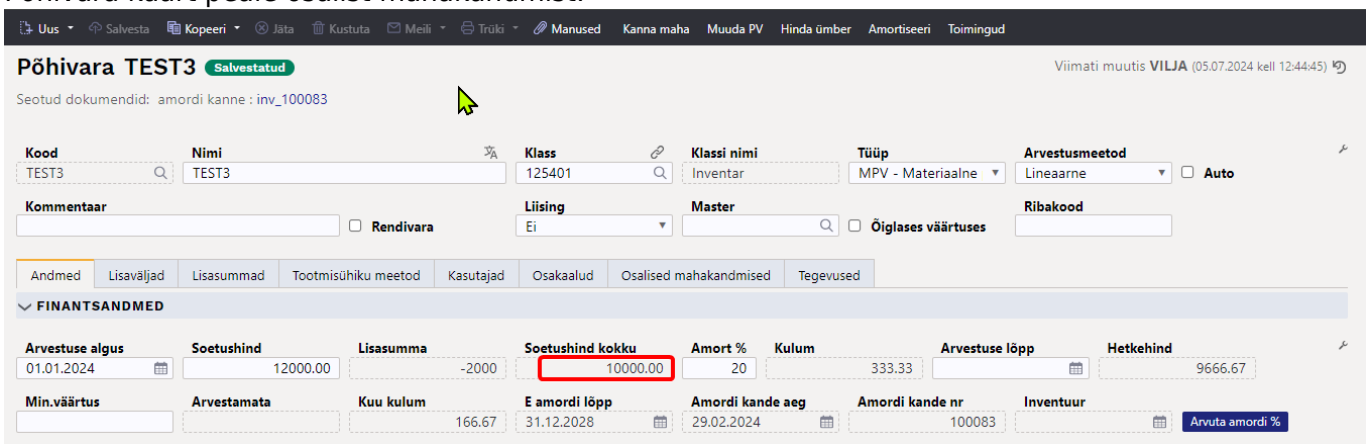
- Loo uus ümberhindluse dokument
- Tegevuseks vali “Osaline mahakandmine”
- Väljale “Ümberhindlus” kirjuta 10,000.00
- Kinnita dokument

Ümberhindluse kanne:

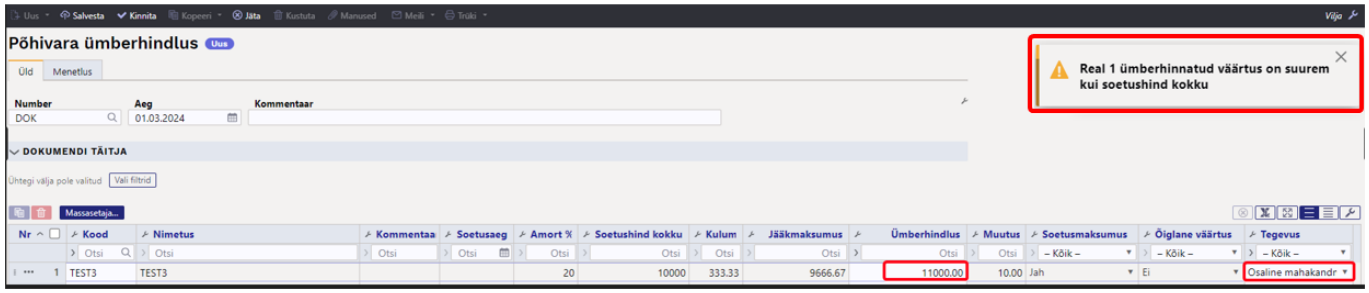
Põhivara kaart peale osalist mahakandmist:

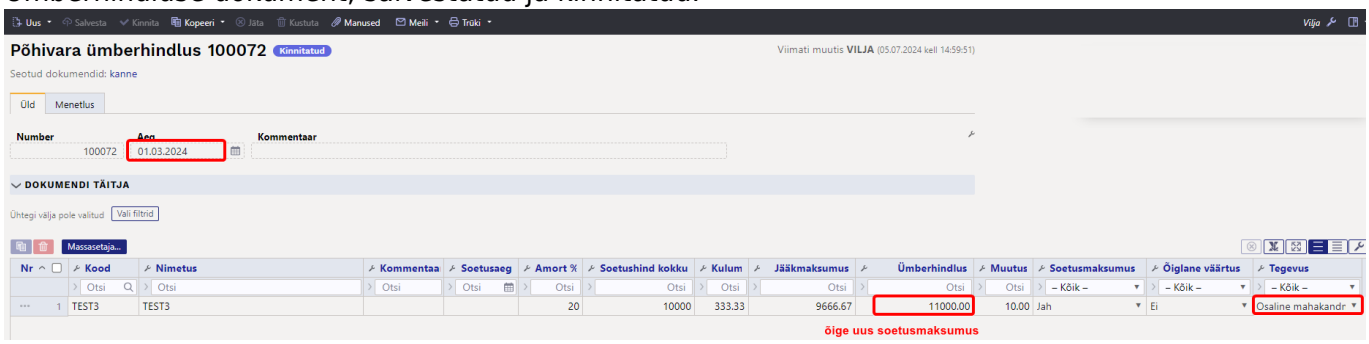
Selgub aga, et kogemata on tehtud viga ja tegelikult peab alles jääma hoopis 11,000.00 euro väärtuses soetusmaksumus.

- Koosta uus Ümberhindluse dokument sama kuupäevaga, mis eelmine ehk 01.03.2024
- Tegevuseks vali “Osaline mahakandmine”
- Väljale “Ümberhindlus” kirjuta 11,000.00, mille järel tuleb kollane hoiatusteade “ümberhinnatud väärtus on suurem kui soetushind kokku”. Antud teade tuleb seetõttu, et osalise mahakandmise puhul vähendatakse soetusmaksumust, mitte ei suurendata, aga selle korrigeerimise puhul on ülespoole tagasi korrigeerimine vajalik. Pane teade ristist kinni või see sulgub ise.

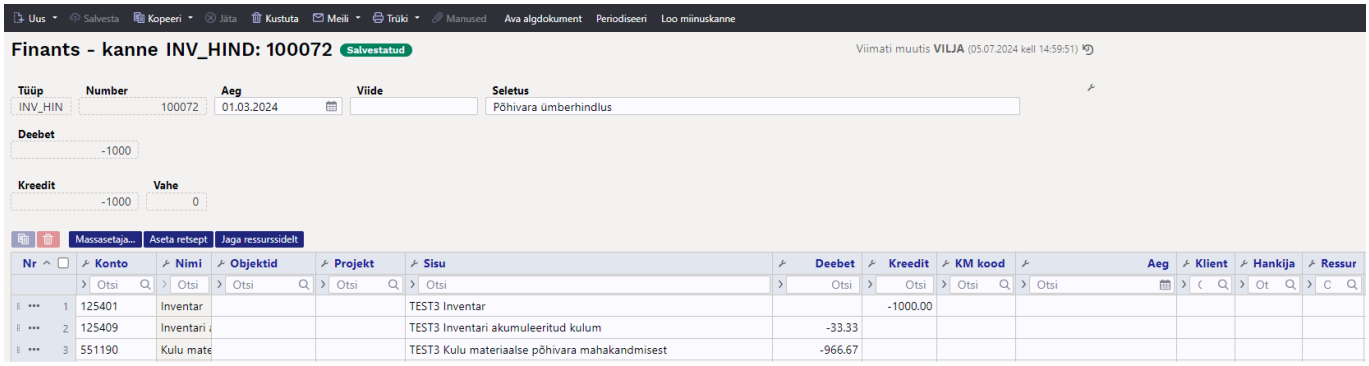
Ümberhindluse dokument, salvestamata:

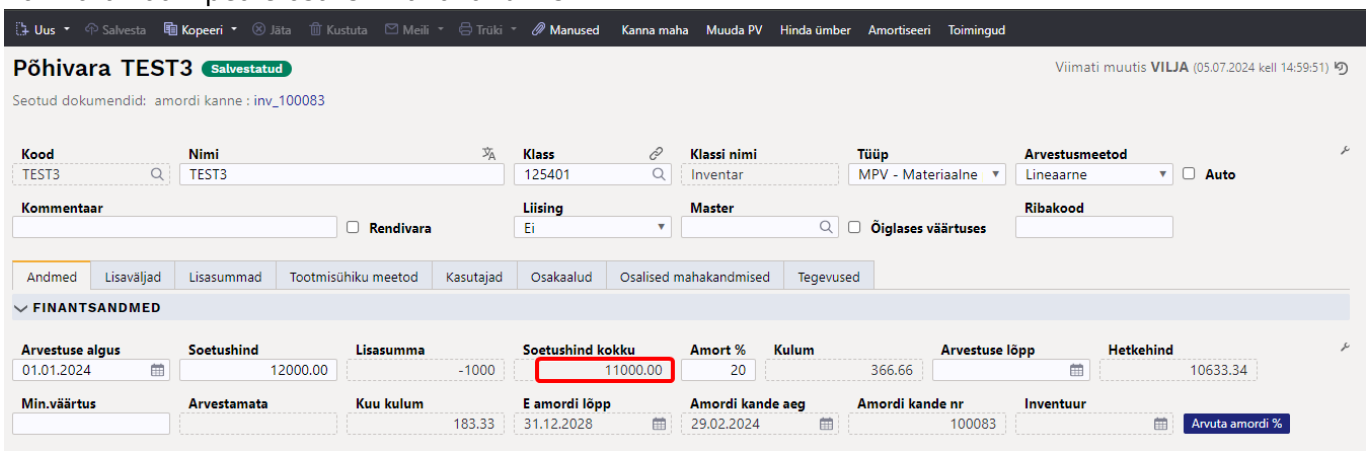
Ümberhindluse dokument, salvestatud ja kinnitatud:

Ümberhindluse kanne:

Põhivara kaart peale osalist mahakandmist:

6. Videojuhised

6.1. Video 1: Põhivara ümberhindluse dokumendi koostamine dokumendi täitja abil

Directo pakub paindlikku ja lihtsat lahendust põhivarade ümberhindluse dokumendi koostamiseks. Üks olulisemaid samme ümberhindluse protsessis on varade lisamine ümberhindluse dokumendile, kus abiks on **dokumendi täitja funktsioon**. Panime kokku videojuhise, kuidas seda teha.

Vaata nipivideot:

Video

From:
https://wiki.directo.ee/ - **Directo Help**

Permanent link:
https://wiki.directo.ee/et/asset_recalculation?rev=1742214296

Last update: **2025/03/17 14:24**